

Tento týden (5. 1., příspěvek č. 2924) jsem se podělil se čtenáři webu a sběrateli výplatních otisků o poznatky související s výplatním strojem Pražských (vzorkových) veletrhů z let na začátku 4. republiky. Z archivů jsem přesně zjistil, kdy došlo k odstranění větrné růžice a zasazení zoubkovaného obdélníku a kdy došlo k dalším změnám v označení otisku.

Problematika výplatního stroje uživatele Pražských vzorkových veletrhů (PVV) je na výsost zajímavá. Jedná se snad jeden z nejzajímavějších otisků období Československa ve všech jeho obdobích. Jednak velkým počtem (každá akce měla svůj příležitostný otisk, který plnil zároveň propagační úlohu), jednak estetická kvalita byla dost na výši. Pražské vzorkové veletrhy byly ve své době velmi zajímavé a je jen škoda, že tato akce v novém společenském řádu zanikla.

V několika pokračováních se dotknu dalších zajímavostí.

Začínám obdobím 1926, kdy začaly vyplácet v Československu výplatní stroje. První výplatní stroj Francotyp Anker Bielefeld dorazil do Československa v první polovině roku 1926. Společně s otiskem FR 6s (m) - 4m (ov) - 1k. Tento otisk byl zkušební a měl sloužit k různým účelům. Popularizovat tento způsob vyplácení, pomoc firmě B. Jarolímek v jeho propagaci a zejména získat úvěr na nákup strojů. Tyto záměry pomohl splnit.

V otisku se objevila pošta PRAHA 25 (rozhodnutí MPT) a hlavně na místě označení oprávněného uživatele tohoto zkušebního a propagačního otisku byl náš subjekt, o kterém se dnes zmiňuji.

Nebyl to nikdo jiný, než tehdy populární P V V = Pražské vzorkové veletrhy v čteně loga a názvu, tedy logotyp. O dva roky později se tento štoček ocitá ve stroji, které si zakoupily PVV.

Zkušební výplatní otisk s datem 1. 6. 26 - podpůrný a propagační otisk, která nebyl oficiálně uznán.

Osud výplatního otisku je Je jen zkušební esejí. Tento otisk s tímto označením nikdy nevyplácel. Měl zajímavější dny před sebou.

Byl zvolen zúčastněnými stranami, aby byl prvním výplatním strojem a prvním otiskem v Československu ovšem s tím, že bude umístěn v podatelně Živnostenské banky (ŽB) a bude zakoupen tímto bankovním ústavem. Zasazení štočku ŽB se uskutečnilo až na začátku září 1926, na krátký čas zůstala dohlédací pošta PRAHA 25. Ale předbíhám.

Pozorný sběratel si všimne výplatních číslic, zejména první číslice a její síly. Zcela jistě je srovná s prvním otiskem ŽB.

Tento otisk je zatím nejstarším otiskem, který se u nás objevil. Je možné, že archivy či sbírky vydají ještě starší otisk. Pokud tomu tak nebude, právem se může honosit ohodnocením RRR., i když neprošel poštou a má charakter vzorku (Muster), což stvrzuje gumové razítko výrobce. Je to prostě první otisk, který byl v našich končinách spatřen.

Tady končí první kapitola popisující spojení výplatního otisku a pražských vzorkových veletrhů. Štoček s tímto označením byl vybrán proto, že na začátku 20. let byly Pražské vzorkové veletrhy dost populární, Navíc byly spojeny se souhlasem vlády, která dala hlavnímu městu Praha mandát ke zřízení ústavu pro pražské vzorkové veletrhy.

To se psal duben 1920 a vláda řekla doslova:" ..... zřídit k opětovnému vybudování a zvelebení hospodářského života **ústav pro pražské vzorkové veletrhy**". **Kdo jiný to v tehdejší společnosti být než P V V?**

Zastavme se na chvíli u PVV a podrobněji si všimněme PVV s ohledem na další části toho příspěvku.

PVV byla příspěvkovou organizací hlavního města Prahy. Počáteční kapitál měla 2 mil. Kčs. U zrodu stál neúnavný PhMr Václav Boháč narozený v roce 1874 v Hradci Králové. Zasloužil se o úspěch Výstavy ocbhodní a živnostenské komory pražské v roce 1908. V roce 1919 byl aktivním pražským zastupitelem.

První Pražský veletrh zorganizoval od 2. září 1920 v areálu ve Stromovce. Zasloužil se u vybudování Veletržního paláce na místě opuštěné továrny F. Melichara - Umratha na stavební stroje. Měl v úmyslu na tomto místě okolí vybudovat "obchodní city" s dalšími budovami. Zbyla jen budova A - nynější Veletržní palác.

Byl duší Pražských vzorkových veletrhů, které se konaly od roku 1920 do roku 1951 s výjimkou

válečných let 1942 - 1945). Na veletrzích probíhalo zejména velkoobchodní jednání (zprvu byly veletrhy otevřeny i pro maloobchodníky). Uzavíraly se zde obchody podle vzorků. Veletrhy byly prezentací současných a tradičních výrobků.

PVV provázely i výplatní otisky, které nám zanechaly hezkou a přesnou stopu o této výjimečné akci. V příštích pokračováních se budu věnovat výplatním otiskům jednotlivých období:

- 1. a 2. republice,
- Protektorátu,
- období po válce - 3. republice a začátku 4. republiky.

Příště tedy - léta 1. a 2. republiky a jeden z největších otisků podle mých názorů. Pokud ne největší, tak aspoň grandiózní.

Plakáte jarních Pražských vzorkových veletrhů z roku 1933 vás tedy lákám ke 2. pokračování.

